

Jahused laigud elulõngal

Kuumus ja kuivus soodustavad jahukaste seeneoste arenemist elulõngal.

Jahukaste on väga tavaline ja viimasel ajal üha rohkem levinud seenhaigus, mis katab taime maapealseid osi – lehti, varsi, õisi – hallikasvalge jahusarnase kirmet või täppidena. Elulõngade jahukastet põhjustab seen *Erysiphe clematidis*.

Haigus ei ohusta selliseid väikeseeõielisi sordirühmi nagu mägilõngad, karuputkelehised ja tanguutia elulõngad. Kergemini nakatuvad tervelehiselised elulõngad, näiteks jaapani uusaretised 'Rooguchi' ja 'Odoriba'.

Suureõielistel elulõngadel ilmuvad jahused täpid või laigud tumedatele õitele ('Jackmanii', 'Victoria', 'Romantika'). Väga vastupidavad haigusele on sordid 'Venosa Violacea', 'Étoile Violette', 'Multi Blue'.

Nakkusalge talvitub haigetel taimejäänustel. Seeneoste arenemist soodustavad kuumus ja kuivus. Eriti ohtlik on mulla läbikuivamine taime juurte ümber. Ent haiguse levikuks ja taime nakatamiseks on vaja niisket lehepinda.

Nii lööbib jahukaste üksikute laikudena juulis ja laieneb hoogsalt vihmaste niiskete ilmadega sügisuvel. Ka udud ja hommikune kaste aitavad kaasa; samuti seisev umbne õhk taime ümber, tihe istutus, hilisõhtune kastmine põõsa pealt piserdamise teel, nii et taimed ei jõua ööseks kuivada.

REPRO

Jahukastelaigud elulõnga õiel.

Tervelehisine elulõng 'Arabella' sobib ronima okaspuule ja on ka hea pinnakattetaim. Pildil näete teda ronimas Nurga puukooli omaniku perekond Pehteri kodus kadakal. Siniseõieline 'Arabella' õitseb väga kaua – juuli algusest oktoobri. Seda sorti peetaksegi kõige pikema õitseaajaga elulõngaks.

Halvasti mõjuvad üleväetamine ja lämmastikuliig mullas sügisperioodil. Haiguse takistamiseks tuleb neid ebasoodsaid mõjureid vältida.

Haiguse ennetamiseks on arukas võimaluse korral kasutada käepäraseid koduseid, peamiselt leeliselisi vahendeid. Üsna mõjus on puutuhtk. Kasulik on külvata seda taime ümber juba varakevadest või isegi sügisel. Ka suvel võiks vajadusel elulõnga tuhaga tolmutada.

Puutuhta leotist, mida peetakse samuti tõhusaks, on üsna tülikas teha; mugavam on kasutada nõudepovahendit Fairy (0,5 tl 1 l vee kohta). Jahukasteseente tegevust pärsib ka sooda (0,5 tl söögisoodat 1 l vee kohta) ning biolisanditeta pesupulbri (40 g/10 l) ja roheline või majapidamisseebi (30 g/10 l) lahus.

Maal on pritsitud sõnnikuleotisega, virtsaveega.

Kümneid retsepte tõrjevahendina kasutatavate leotiste ja tömmiste valmistamiseks taimedest (põld-piimohakas, nõges, võilill, osi jm) võib leida Interneti aiandusalastes portaalides.

Kui need profülaktilised meetmed ei aita, tuleb kasutada aiaärides pakutavaid keemilisi tõrjevahendeid, näiteks Topaasi.

Kuigi jahukaste on inetu, ei hukuta see elulõnga. Siiski võib korduv ja sügav kahjustus nõrgestada taime ja rikuda selle dekoratiivsust.

ERIKA MAHHOV

Nõuanne on võetud autori vastilmunud käsiraamatust "Elulõngad igasse aeda".